

สรุปผลการเรียนรู้

การพัฒนาทางไกลด้วยระบบฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-Training)
หลักสูตร การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕%

๑. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๑.๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐๐๐๐
- ๑.๒. ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

๒. หัวข้อการฝึกอบรม

- ๒.๑. การจำแนกประเภทที่ดิน
- ๒.๒. การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕%

๓. สรุปการอบรม

๑.๒ การจำแนกประเภทที่ดิน

ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ หมายถึง “พื้นที่ที่กำหนดเขตป่าคร่าวๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไป...”

ป่าไม้ถาวร พื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ และป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรม ที่นำมาทำการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ตามขั้นตอนการจำแนกประเภทที่ดิน พื้นที่ใดสมควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่แน่นอน ให้ยกเลิกเขต ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ และให้ถือเขตพื้นที่ป่าไม้ตามที่คณะกรรมการการจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร

ป่าชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ หมายถึง พื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร เพื่อเป็นป่าชุมชน (มีลักษณะเป็นป่า มีขนาดไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ และไม่อยู่ติดเขตป่าสงวนแห่งชาติ) โดยที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมอบหมายให้กรมที่ดินนำพื้นที่ดังกล่าวไปออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

การจำแนกประเภทที่ดินเป็นการแบ่งพื้นที่ป่าไม้ ออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. พื้นที่รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร
๒. พื้นที่ที่กั้นออกเพื่อเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น

พื้นที่ดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ – ๒๕๐๙

- เนื้อที่ประมาณ ๒๐๖ ล้านไร่
- เป็นพื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ประมาณ ๑๗๔ ล้านไร่
- ที่จัดสรร เนื้อที่ประมาณ ๓๒ ล้านไร่

การสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - พ.ศ. ๒๕๓๐

ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ (โครงการปรับปรุงการจำแนกประเภทที่ดิน) โดยมีหลักสำคัญคือ ให้สำรวจจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื้อที่ประมาณ ๓๐ ล้านไร่

หลักเกณฑ์การพิจารณาการจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

๑. พื้นที่ซึ่งจะต้องรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร

- ๑) มีสภาพเป็นป่าไม้
- ๒) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้น ๑, ๒ หรือ ชั้น ๓ ที่ความลึกของดินน้อยกว่า ๕๐ ซม.
- ๓) หน่วยงานหรือโครงการกรมป่าไม้
- ๔) ดินไม่สามารถใช้ทางเกษตรกรรมได้
- ๕) เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันเกิน ๓๕%
- ๖) ป่าชายทะเล, ป่าชายเลน, ป่าที่เกาะ
- ๗) ป่าที่เป็นเกาะและไม่มีเอกสารสิทธิ์
- ๘) ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐

๒. พื้นที่ป่าไม้ถาวรซึ่งสมควรจำแนกออกเป็นทำกินและใช้ประโยชน์อื่นๆ

- ๑) เหมาะแก่การเกษตร ซึ่งถือครองและทำประโยชน์แล้ว
- ๒) ที่สาธารณประโยชน์
- ๓) ที่ของหน่วยราชการ
- ๔) เขตห้ามล่าสัตว์ ที่ราษฎรมี น.ส. ๓ ถือครองอยู่แล้ว

๕) มีสภาพป่า เนื้อที่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ ให้จำแนกออกเป็น ป่าชุมชน เว้นแต่ กรณีที่มีพื้นที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติ, อุทยานแห่งชาติ, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรืออยู่ในเขตพื้นที่ป่าโครงการฯ ที่ให้สัมปทานทำไม้ ผลการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๓๐

๑. เก็บเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวรเนื้อที่ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ (มอบกรมป่าไม้รับไปดำเนินการ)
๒. อยู่ในเขตป่าสงวนฯ และอุทยานฯ เนื้อที่ประมาณ ๗.๖๔ ล้านไร่
๓. จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรเพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น เนื้อที่

ประมาณ ๑๑.๗ ล้านไร่

๒.๒ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

- เขา หมายถึง สวนของพนทสงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร
ที่ภูเขา หมายถึง สวนของพนทสงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป
หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ เปอร์เซ็นต์
๑. สำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร
 ๒. เอกสารแนบประกอบการพิจารณา
 ๓. เอกสารที่อ้างถึง หรือหลักฐานทางที่ดิน
 ๔. การรับรองสำเนา ฯ

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๑. สำนักงานที่ดินจังหวัดส่งเรื่องผ่านสถานีพัฒนาที่ดินหรือสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต
๒. หน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช., DSI, ศาล ฯลฯ ส่งเรื่องถึงกรมพัฒนาที่ดิน

การรายงานผลการตรวจสอบแบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๑. การคืนเรื่อง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แบ่งเป็น ๓ กรณีย่อย ดังนี้

- กรณีที่ ๑.๑ แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ย่อ-ขยาย
- กรณีที่ ๑.๒ ร.ว. ๙ ไม่มีค่าพิกัดครอบคลุมนแปลง
- กรณีที่ ๑.๓ เอกสารไม่เซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง

กรณีที่ ๒ ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ไม่สอดคล้องกับรูปแปลงจาก ร.ว. ๙ หรือร.ว. ๒๕ จ

๒. การแจ้งผลการตรวจสอบ

รูปแบบแผนที่แจ้งผลการตรวจสอบ

การกำหนดคำอธิบายสัญลักษณ์ ซึ่งกำหนดให้

สีแดง = “เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขาที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สีม่วง = “เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขาที่มีความลาดชันไม่เกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สีเหลือง = “เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขาที่มีความลาดชันไม่ถึง ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สีน้ำตาล = “เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขาที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์”

สรุป การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร เป็นภารกิจซึ่งกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยการนำนิยามของที่เขา ภูเขา และหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างไปกำหนดที่เขา ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหารไปใช้ในการจัดทำแผนที่แสดงเขตเขา ภูเขา ก่อน แล้วจึงจัดทำแผนที่แสดงเขตพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์ การจัดทำแผนที่ดังกล่าวไม่มีการรังวัดหรือตรวจสอบในพื้นที่จริงแต่อย่างใดแผนที่ที่ได้จัดทำขึ้นจึงมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงวิชาการ ดังนั้น การนำแผนที่ดังกล่าวไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่ร้องขอ จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานนั้นต้องดำเนินการตาม หน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาววาทีณี ขัดทองงาม

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร “การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน 35% ”

รุ่นที่ 2/2568 : เมษายน 2568 - กันยายน 2568

(ดร.ทวีศักดิ์ รนเดโชพล)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน